

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Anden Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 163. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: [https://tekster.kb.dk/text/gv-1836\\_518A\\_2-txt-shoot-idm9350.pdf](https://tekster.kb.dk/text/gv-1836_518A_2-txt-shoot-idm9350.pdf) (tilgået 23. juni 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

I det Ottende Aarhundrede (717–97) stod den *Isauriske* Æsel-Driver *Leo* og hans Æt for Styret, og med dem pleie de *Protestantiske* Historie-Skrivere at gjøre en Undtagelse, naar de sværte *Byzantinerne*; men at de er ene om det, viser strax, det maa være *Partiskhed*, og saa naturlig den for Øieblikket er os alle, gjør vi os dog kun latterlige ved at vise den i Historien. Sagen er nemlig, at de *Isauriske* Keisere, og især den Midterste, *KonstantinMøgtold* (Kopronymos), som rasede hele tredive Aar, var svorne Fiender ad *Kirke-Billeder*, *Helgen-Levninger*, *Munke* og Alt hvad vi pleie at kalde *Papisteri*, og skjøndt vi nu ikke kan nævne noget *Godt*, de var *Venner* ad, eller vise, at *Papisteri* bedre end andet 164aandeligt Ukrud lader sig udrydde med "Ild og Sværd," som var de *Isauriske* Reformatorerens eneste Vaaben, saa synes vi dog, de var nidkiære Sandheds-Vidner, som Man maa rose og, saavidt mueligt, holde deres afskyelige Tyranni tilgode. Denne Tanke-Gang behøver imidlertid kun at blive klar, for at dømme sig selv, og vi skulde derfor lade *Isaurerne* ligge hos de nysnævnte *Heraklider* uændsede, dersom deres *Billed-Storm* ikke havde gjort Opsigt over hele Christenheden og fundet saa almindelig Modstand, at den ved første Øiekast maa synes uforklarlig. Kun derfor maae vi gjøre opmærksom paa dens Sammenhæng med *Islamismen*, som en *dødfødt* Reformation, der havde sit kirke-historiske Moder-Skiød i et dunkelt Kiætteri fra det *Syvende* Aarhundrede, meget omtalt under Navn af *Paulicianismen*. Den samme drengagtige Selv-Klogskab, der indbildte *Mahomed*, han havde slugt al Viisdom, yttrede sig ogsaa hos disse Kiætttere i *Armenien*, *Syrien* og *Lille-Asien*, men var dog alt for svag til paa een Gang at trodse alle Levninger af aandelig Følelse og Middel-Alderens *naturlige* Drift til at forvexle det Synlige med det Usynlige, saa her vilde Man neppe lagt Mærke til det urimelige Indfald, naar det ikke i de *Isauriske* Keisere og deres haandfaste Landsmænd havde faaet saa frygtelige Apostler. Den sidste *Isaurers* Moder, Keiserinde *Irene* fra *Athenen*, samtidig med *Karl* den *Store*, stillede endelig saa nogenlunde *Billed-Stormen*, som saa ganske havde sin Tids *Aandelighed* imod sig, at baade det Ottende Aarhundredes Lys: *Johannes* fra *Damask* og alle de *Byzantinske* Skribenter forsvare Billederne og fordømme *Isaurerne*, som Muselmænd i Hjertet og langt værre end de i umenneskelig Grusomhed. Vist nok paastod især den første *Leo*, at han havde dyb *Ærbødighed* for de Personer, hvis Billeder han beskiæmmede; men da en berømt Munk, efter samme Tanke-Gang, traadte paa Keiserens Bryst-165Billede, blev *Leo* saa rasende forbittret, at det er klart, han vilde i det Mindste siden vist have skaanet Billederne af hvem han virkelig ærede!